

ESTONIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
ESTONIEN A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ESTONIO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Kommenteerige ühte järgnevatest katkenditest:

1. (a)

Ekstaas

Ah! toredaim on elamine maine
ja vägev vere surematu püüd!
Mind võidab Rõõmu ihar, hõiskav hüüd,
ma iial polnud kaaluv ega kaine.

5 Ju jalgel maas kui kähar vahulaine
mu kleidi valkjasheliline siid
ja kahisedes langevad kõik rüüd,
sest riidetult on siiski kaunim naine.

Miks lõhnab ka nii helgelt heliotroop?
10 Kas muutub täna minu elulugu?
Ah, mina olen juba seda sugu,

et iga meel mul iga ilu joob.
Nii ahnelt tühjendan ma euulaeka
kui surmamõistetetu, kel vähe aega.

Marie Under, *Sonetid* (1917)

1. (b)

Mägedes

Mäed, mis mu aknasse paistavad, on ohutud. Nad pole jäetud mind valvama ega luurama ja ma ei tõmba eesriideid akende ette, kui õhtuti lambi põlema panen. Eesriideid tegelikult polegi. Siin läheb vara pimedaks, päike kaob kiiresti mägede taha, et ta aga seal kaua alles on, seda näeb kiirtest, mis madalamatest tippudest veel tükk aega üle ulatuvad.

- 5 Kõrvaltoas elab juba kolmandat päeva keegi. Ta kõnnib mööda tuba, põrandalauad nagisevad. Ta laseb veel voolata, usun, et ta kuseb kraanikaussi. Ta kõhatab, aga ma ei saa aru, on ta mees või naine. Ega sellel pole mingit tähtsust, ehk vaid kraanikaussi pissimise seisukohalt, aga ikkagi oleks huvitav teada. Võibolla oleks kindlam ja selgem olla, kui teaks...
- 10 Väljakäik on koridoris. Eile panin tähele, et ta käis seal ainult ühe korra, järelikult kuseb ta kraanikaussi. Toast ta rohkem väljas ei käinudki. Huvitav, mida ta sööb?
Mina olin eile ka terve päeva toas. Selleks, et teda jälgida. Aga loodetud selgust ei saanud. Võibolla jälgis tema samal ajal mind. Ma sõin leiba ja juustu. Jõin veega segatud mahla. Pissile hiilisin klosetti, ma ei taha, et tuba haisema hakkaks, sest ma ei tea, kui
- 15 kauaks pean veel siia jääma. Kui ma teist korda klosetti suundusin, näis mulle, et tema toa uks liikus. Aga kui ma ta uksest mööda läksin, oli selle taga kõik vaikne. Surusin pöidla vastu lukuauku, et ta piiluda ei saaks. Võiboila oli ta mind juba näinud?
Mäed, need teavad, need näevad nii teda kui mind. Nad teavad meist palju, aga nagu ma juba ütlesin, pole nad selleks siin. Nad on totrad, banaalsed, primitiivsed oma kangekaelses
- 20 liikumatuses ja vaikimises. Kogu aeg ühtemoodi. Ka pole neil lõhna. Mul tuleb põrandal kükitades omaenda lõhnu nuusutada, lõhnade vähesus siin mägedes rõhuks mind muidu liiga. Meri on etem. Meri oleks igas mõttes etem, aga teda pole, ta on sadade kilomeetrite kaugusel.
Juba jälle soliseb kõrvaltoas vesi. Kaheksas kord. On tal põis haige? Muidugi ei pruugi ta
- 25 iga kord pissida - ta joob, peseb. Vastik, juua ja pissida ühel allilikal. Nüüd kõnnib ta mööda tuba. Astub akna alla ja lükkab selle lahti. Mul tuleks aknast välja kummarduda, võibolla siis näeksin teda. Aga ma ei taha. Ta on mulle vastik. Ta segab mind väga. Ma ei suuda lugeda, keskenduda, ei saa magama jääda, sest ma pean teadma, mis ta teeb. Söön vähe. Väijas ma ei käi. Õhtul pissisin kraanikaussi. Ta oli ju kogu aeg nii vait ja ma
- 30 tahtsin teda jälgida. Kui ma pärast kraani kinni keerasin, kuulsin ta voodi nagisemist. Küllap ta oli maganud ja vee solin ajas ta üles. Ta tampis mööda tuba. Mehe sammudega, suurte ja rasketega. Aga see ei tähenda midagi, sest vahel ta tipib kergelt ja kiiresti nagu naine. Teeb ta seda meelega? Segab jälgi? [...]

Maimu Berg, Mägedes (1991)